

NARODNI DNEVNIK

Izbaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20—, inozemstvo Din 30—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Na glavo postavljeni pojmi.

Nemški dopisnik Theodor Berkes je objavil v »Berliner Tagblattu« koserijo o naših notranjih političnih razmerah. Koserija je bila v splošnem dobrohotno pisana, ali seveda je bilo tudi dosti za nas neprijetnih slik iz beograjskega političnega življenja, ker drugače pač biti ne more. Saj vemo vsi, da je v naši politiki več stvari narobe, kakor pa pravilnih.

Sedaj pa pride »Samouprava«, glavni organ radikalne stranke in je ogorčena, da si upa Berkes pisati o naših razmerah drugače kakor pa bi si »Samouprava« želela in seveda Berkesu grozi, češ, da naj ne misli, da nihče ne kontrolira njega, kaj da piše. — Pribiti treba: »Samouprava« ne pravi, da ni to res kar piše Berkes, tudi ne pravi, da bo prišla krivice, temveč po mnenju »Samoupravce« je krivec Berkes sam, ker razkriva napake!

Drugi slučaj te gorostasne logike. V spomin je še proces proti železniškemu uradnikom v Zagrebu, ki so krađli državni premog. V tem procesu je nastopil kot priča tudi inž. Maks Klodić in bistveno pripomogel, da so bili krivci prijati. — Efekt. Istočasno, ko so bili upokojeni krivci, je bil upokojen tudi Maks Klodić in da bo kazen tem bolj občutna, je bil upokojen po starem. G. Ilić pa je postal predsednik izpraševalne komisije za železniške inženirje in arhitekta.

Morala: Kriv ni tisti, ki je zagrešil greh, temveč kriv je tisti, ki ga je pomagal odkriti.

Tretji in še hujši slučaj. Včeraj so prinesli v skupščino občinskega pisarja Ristića, ki ga je na policiji policijski pisar tako pretepel, da ni bil več podoben človeku. Vsled te nazorne demonstracije proti nasilju je nastal v skupščini tak hrup, da je morala biti seja prekinjena in da je prišla vlada v najtežjo situacijo. Povsod drugod bi seveda z vso strogo gostjo nastopili proti pretepaškemu pisarju in še predno bi bil Ristić odnešen iz skupščine, bi že sedel Sokolović pod ključem.

Drugače pri nas. Ko je šel notranji minister, ki je šef vse naše policije, s seje ministrskega sveta, ki se je sestel takoj po demonstraciji, ni hotel dati novinarjem nobene informacije o poteku seje, temveč je samo izjavil: Kaj vprašujete mene, vprašajte one, ki so zagrešili ta nečestni škandal, da so prinesli tega človeka (g. Maksimović) bi moral pravilno reči: ta individij v dvorano. Oredil sem, da se uvede stroga preiskava proti skupščinskim žandarjem, ki so to dopustili.

Tako torej: Ni kriv tisti, ki je pretepel, ki je izvršil nasilje, temveč kriv je tisti, ki je pustil, da je o nasilju izvedela javnost.

Nehote se spominjamo tu na anketni odbor, ki je dejal, da je kriva vseh afer naša administracija.

Pravilno je dostavil k tej salomonski razsodbi neki beograjski list, da ni kriv tisti, ki je jemal denar iz državne blagajne, temveč tisti, ki ni naredil blagajne tako močne, da sploh ne bi bilo mogoče iz nje vzeti denar.

Sedaj bo menda tudi ona javnost, ki je v svoji slepoti tako hvalila tiskovni zakon, razumela, za kake stvari je ta zakon dober!

Kaj si ne bi meli rek od zadovoljstva vsi, ki imajo kaj na vesti, ko se pa pri nas udomačuje pravilo, da ni kriv tisti, ki zločin zagreši, temveč da je kriv tisti, ki ga odkrije in ki pomaga pravici do veljave!

Drugo vprašanje je seveda, kaj bo z državo, kaj bo z našo nacionalno bo-

Po včerajšnjem edinstvenem škandalu v skupščini.

Beograd, 25. febr. Včerajšnji incidenti v parlamentu so v vseh političnih krogih izzvali najgloblji utis. Splošno je prepričanje, da ti dogodki ne bodo mogli ostati brez posledic. Vlada g. Uzunovića je z velikim zaupanjem pričakovala včerajšnje seje parlamenta. Uzunović je, da bi zavaroval svojo pozicijo in pozicijo radikalne stranke, sestavil vlado brez Hrvatov. Spretno tirajoč politiko koncesij, si je zagotovil v parlamentu večino, neznažno sicer, ali vendar dosti sigurno glede na močno razcepljenost opozicije.

Včerajšnja afera pa z nagim človekom v Topčideru je nenadoma vso situacijo spravila iz ravnotežja. To je bil pravi dokaz policijske samovoljnosti. Trditve vlade, da je opozicija z včerajšnjo afero razžalila dostojanstvo parlamenta zlasti še pred vnanjim svetom, je opozicija najodločneje pobijala s tem, da je naš parlamentarni režim v inozemstvu na slabem glasu samo zaradi metod režima. Obtožba, ki je bila včeraj naperjena proti metodam uprave, je kakor se misli, zadnji udarec današnjega režima. Vlada da lahko še dobi v parlamentu nekaj glasov večine, toda vsi politični krogi so trdno prepričani, da mora Boža Maksimović odstopiti.

SOKOLOVIĆ — SUSPENDIRAN.

Beograd, 25. febr. Seja načelnikov parlamentarnih skupin je trajala do trideset na 7. Predsednik narodne skupščine je naznanil načelnikom, da je komisar topčiderske policije Sokolović suspendiran od službe, da se bo lahko svobodno vršila proti njemu preiskava. Prepričan je, da bo ta komisar tudi odstranjen iz službe. Potem je dejal, da je treba vsekakor obžalovati dopoldanske dogodke v skupščini. Toda v tem pogledu ni bilo mogoče doseči soglasja med načelniki skupin.

Najprej je Davidović, potem pa so še drugi govorniki opisali potek dogodkov in poudarjali, da se ne da uvaževati stališče, ki ga zavzema predsednik narodne skupščine. Ko ni bil dosežen noben sporazum, so se načelniki skupin razšli.

Vlada se je odločila k suspenziji Sokolovića samo zato, ker je opozicija zapretila, da bo v nasprotnem slučaju pri nadaljevanju debate o obtožnici proti Maksimoviću začela z obstrukcijo. Vlada je sklenila Sokolovića suspendirati, odločitev o njegovi izmeni pa bo pala kasneje, ko se dokaže njegova krivda.

Po seji načelnikov skupin so ti obvestili svoje klube o razpravi, ki se je vodila na seji. Ker je bila tudi vlada obveščena o tem, da se ni dosegel sporazum med strankami, je bilo sklenjeno, da se nadaljuje delo v plenumu skupščine.

Do danes bo preiskava proti Sokoloviću najbrž že končana. On bo prejkone odstavljen od službe. To bi utegnulo pripomoči k pomirljivosti. Ako opozicija ne dobi potrebnega zadoščenja, bo nadaljevala z obtožnico, ki jo je že indirektno najavila predsedniku skupščine.

Za današnjo sejo vlada splošno zanimanje. Sinoči so bili vsi parlamentarni krogi sicer razporeženi za to, da se vedejo mirno in da poslušajo do konca vsaj govor Marka Trifkovića. Toda ozačje je bilo tako, da se opozicija ni mogla vzdržati.

POPOLDANSKA SEJA.

Beograd, 25. februarja. Nekaj minut pred 7. uro je bila otvorjena seja narod-

noščine, če bodo taki nazori obveljali!

Ali je res treba o tem še govoriti? Ali res ni sile, ki bi temu posiljevanju pravice naredila konec.

ne skupščine. Galerije in diplomatske lože so bile polne. Vsi ministri so bili na svojih sedežih. Skupščinski tajniki in predsedniki so bili v polnem številu zbrani, prav tako tudi uradniki skupščine in služitelji. Izgledalo je, kakor bi bila vsa narodna skupščina mobilizirana. Hodnik so bili popolnoma prazni. Nezaposlenim je bilo prepovedano vsako bivanje v posloppju.

Najprej je povzel besedo Marko Trifković, da bi pojasnil in obžaloval dopoldanske dogodke. Pri otvoritvi skupščine je bilo vse popolnoma mirno. Prve besede predsednika skupščine so poslušali poslanci v največji tišini. Komaj pa je predsednik spregovoril dva stavka, je nastal neznanski hrup. Vmes so se začeli oglašati z vseh strani. Marko Trifković je mirno čakal, da poslanci utihnejo. Ko se je to zgodilo, je on nadaljeval svoj govor. Toda zdaj se je hrup ponovil. Predsednik je v tem poskušal nadaljevati svoj govor. Toda videlo se je takoj, da se ob takem razpoloženju ne bo dalo delati. Ob 7.10 je zato Marko Trifković prekinil sejo in napovedal prihodnjo sejo za danes dopoldne. To je sklenjeno v glavnem zaradi tega, ker se je vlada prepričala, da bi se z nadaljevanjem seje že tako razburjeni duhovi še bolj razburili. Zato se je postavila na stališče, da se seje za en dan odgode. Do tedaj pa se bo skušalo vsekakor definitivno rešiti slučaj Sokolovića ker je vlada mnenja, da se bo dalo mnogo mirneje delati naprej, ako bo do današnje seje Sokolović upokojen.

KRALJ SE ZANIMA ZA SOKOLOVIĆEV SLUČAJ.

Za današnje dogodke v skupščini se je interesiral tudi dvor. Pred začetkom seje je bil na dvoru notranji minister Boža Maksimović, in sicer od pol 3. do pol 4. popoldne. Potem je bil na dvoru predsednik vlade Uzunović, končno pa tudi upravnik mesta Lazarević. Oni so vsi poročali o današnjih dogodkih.

UZUNOVIĆ NAPOVEDUJE NOVE VOLITVE?

Beograd, 25. febr. Po seji narodne skupščine je izjavil Uzunović novinarjem:

»Dobro je, da predsednik narodne skupščine ni predlagal kazni za one poslance, ki so danes »inscenirali« dogodke v narodni skupščini; kajti zahteva parlamenta je tako težka, da more samo narod soditi tiste, ki so to inscenirali.«

Ta izjava g. Uzunovića je v parlamentarnih krogih, ko so za njo izvedeli, izzvala veliko razburjenje. Konstatirali so, da je izraz »inscenirati« navaden cinizem g. Uzunovića. To je z drugimi besedami obramba Sokolovića. Obžalovati je, da Uzunović ni obsedel tako težkega dogodka, kakor se je pripetil v Topčideru na policiji. Kaže, da bo ta Uzunovićevo izjava danes zopet povod za pojasnjevanja v narodni skupščini. Kolikor je Trifković skušal s svojimi izjavami pomiriti duhove v skupščini, toliko je Uzunović s svojo izjavo na novo izzval nerazpoloženje in obzrusežil prizadevanje g. Trifkovića.

ČLANI BEOGRAJSKE OBLASTNE SKUPŠČINE BODO DOBIVALI 250 DINARJEV DNEVNO.

Beograd, 25. febr. Včeraj je beograjska oblastna skupščina zborovala. Na dnevnem redu je bilo vprašanje poslanskih dnevnic. Večina skupščine je sklenila, da se dnevnice določijo z 250 Din na dan, toda samo za tiste dni, ko se dela. Vodila se je o tem dolga debata, končno je bil vendarle sprejet ta predlog.

Tudi demokrati vložijo proti Maksimoviću obtožbo.

Beograd, 25. febr. Sinoči so imeli klubi posvetovanje. Demokratje so izdali ukaz, da morajo biti danes vsi poslanci v klubu. Oni trde, da bodo uporabili vsa sredstva, da Boža Maksimović odstopi s svojega mesta. Sodijo, da so dovolj močni za to in da imajo dovolj sredstev, da to napravijo. Danes bo najbrže tudi njihova obtožnica že gotova. Ker je zbranih že 50 podpisov, bo obtožnica takoj predložena narodni skupščini, tako da se bo v 15 dneh zopet začela razprava proti Boži Maksimoviću.

Vsi parlamentarni krogi so mnenja, da je stvar že zrela in da gre sedaj le še za končni boj, ki naj spravi ali parlament v ravnotežje ali pa privede do diktature. S temi vestmi o diktaturi hoče vladna večina ostrašiti opozicijo. Ali ta se ne da ostrašiti. V vseh parlamentarnih krogih vlada prepričanje, da bo vprašanje Bože Maksimovića prišlo do kraja bodisi sedaj bodisi o priliki obtožnice Demokratske zajednice.

Vlada je nameravala razpravo o tej obtožnici odgoditi do prihodnjega četrtka, da bi se dotodaj duhovi pomirili. Ko pa je izvedela da bodo demokratje danes ali jutri predložili novo obtožnico, je sklenila, da prvo obtožnico čimprej odpravi.

ŠTEFAN RADIĆ O VČERAJSNJEM ŠKANDALU.

Zagreb, 25. febr. Štefan Radić je sinoči izjavil novinarjem: Ko je bila predložena obtožnica, je predsednik zagrešil nekorektnost, da ni dal prečitati obtožnice, kakor je to predpisano. Obtožnica radičevcev opisuje strahovite stvari.

Kar se tiče včerajšnjega dogodka v parlamentu, je sama previdnost hotela, da se je to zgodilo uprav v tistem trenutku. Po mojem je to tak udarec za Božo Maksimovića in za vso vlado kakor ga zaslužita.

JUGOSLOVANSKE PODMORNICE GRADI FRANCIJA.

Rim, 25. febr. Rimska poročevalska agencija objavlja nekatere podatke o graditvi jugoslovanskih in poljskih ladij v francoski ladjedelnici. V Franciji se baje izdeluje veliko število podmornic za Jugoslavijo. Za Poljsko pa bo francoska ladjedelnica začela te dni graditi dve kontraterpedovki in tri minonosce. Razen tega je poljska vlada naročila v Franciji šest podmornic. Posebno zanimivo je, da bodo poljske kontraterpedovke tako po tipu kot po velikosti enake novim francoskim terpedovkam. Iz tega izvaja italijanska agencija zaključek, da bo francoska mornarica s poljsko formalno ojačena.

BARBARIZEM KITAJSKIH OBLASTI SE NADALJUJE.

London, 25. febr. Poslednje vesti iz Sangaja ne potrjujejo glasov, da bi bila delavska stavka ponehala. Število stavkajočih znaša še vedno nad 200.000. Zanimivo je, da je stavka izbruhnila najprej v japonskih delavnicah in tovarnah. V kitajski četrti vlada popolno mrtvilo.

Čeprav so evropske oblasti protestirale proti temu, da se glave usmrčenih natikajo na kole in javno razstavljajo, vendar Kitajci to še naprej delajo kakor prej. Posebno strašen je pogled na glave usmrčenih dijakov z njihovimi velikimi naočniki.

V bližini mesta se neprestanost slisijo močni topovski strelji, niso pa znane nobene podrobnosti o bojih, ki se vodijo v bližini mesta.

Dober znak.

Marsikaj se more očitati poteku prvih sej oblastnih skupščin in marsikaj bi moglo biti boljše. Toda ena stvar je, ki mora zadovoljiti vsakogar in ki odtehta marsikako napako.

To je enodušnost, s katero so vse stranke po vrsti odklonile vsako povišanje davčnih bremen. Daje sicer § 75. zakona o oblastni in okrajni samoupravi oblastni skupščini pravico, da sklene oblastne doklade v višini do 50% na državne neposredne davke, toda vse stranke so odklonile to milost in zahtevale to pravico, ki gre oblastnim skupščinam.

Vse brez izjeme so zahtevale, da se povrne samoupravam bivše deželno imetje in vse bivše deželne doklade. Vse brez izjeme pa so bile tudi zato, da se vrnejo deželam oni državni davki, ki se ne pobirajo v vseh pokrajinah in ki imajo torej čisto pokrajinski značaj.

Ne bomo tu raziskovali, kakšni so bili motivi strank, da so vsaj enkrat bile enega mišljenja. Za nas zadostuje že to dejstvo, da so bile enega mišljenja in da ni mogoče v davčnem vprašanju računati Beogradu z razcepljenostjo strank. Zelimo le, da ostane ta

navdušenost neizpremenjena tudi za slučaja, da bo katera od opozicionalnih strank prišla v vlado. Da se ne bo ponovila stara napaka, da je opozicionalna stranka pozabila na vsa svoja načela, kakor hitro je prišla v vlado. Akciom mora postati za vse stranke, da se morajo vsi izdatki oblastnih skupščin kriti le iz že obstoječih davkov in potem smo prepričani, da bo to tudi doseženo.

Ze celo pa moramo to upati, ker so tudi oblastne skupščine v hrvatskih in srbskih pokrajinah zavzele isto stališče. Slovenci v tem vprašanju torej nismo več osamljeni, temveč je naša misel prodrla tudi drugod.

To enodušnost strank smatramo kot dober pričetek in želeli je, da stranke na tej poti vztrajajo, pa bodo kmalu doseženi realni uspehi.

Strankarski boj ne sme škodovati obdim interesom, to bodi pravilo za stranke v oblastnih skupščinah in nobenega dvoma ni, da bo potem ljudstvo prišlo do svojih pravic in da bodo oblastne skupščine v resnici začetek boljše bodočnosti.

Politične vesti.

Demonstracija ad oculos na naši skupščini. Včerajšnja seja skupščine je doživela demonstracijo, ki je pač v zgodovini parlamentov izjema. Ko je namreč po dovršitvi vseh otvoritvenih formalnosti bila prečitana obtožba proti notranjemu ministru Boži Maksimoviču in se je ta ravno pripravljala, da poda na obtožbo odgovor, ki ga je vlada odobrila, sta prinesla v skupščino Davidovičeva Živojin Rafajlovič in Rista Jović čisto prebita občinskega uradnika Ristića. Ko je namreč sedel v sredo zvečer Ristić čisto mirno s prijatelji v neki kavarni, je pristopil policijski pisar Sokolović k njemu in ga dal aretirati ter odvesti na policijo. Tu ga je tako neumljeno pretepel, da ni bil več podobno človeku. Ko so poslanci zagledali tako nečloveško pretepenega občinskega uradnika, je nastal v skupščini nepopisen vihar gorčenja. To je še naraslo, ko so demokratiški poslanci v kratkih besedah povedali vse dogodke. Ves trud predsednika Trifkovića, da bi vzpostavil red v skupščini, je bil brez uspeha. Vlada, ki je bila polnoštevilno zbrana, je bila od demonstracije ad oculos o nasilju policije konstemirana. Hrup v skupščini je rasel in med vladnimi ter opozicionalnimi poslanci je prišlo do viharnega prerakanja. Bilo je jasno, da je razburjenje tako veliko, da ni niti misliti na to, da bi se seja nadaljevala. Trifković je zato sejo prekinil in vlada je takoj odšla na posvetovanje, ki je bilo precej dolgo. Vlada je takoj odredila strogo preiskavo in je skupščini poročala o njej že popoldne. (Glej med brzojavne vesti.)

Sedaj pa pride najlepše. Ko so novinarji pozneje vprašali Maksimovića za informacije, jim je dejal, da bo uvedel strogo preiskavo proti skupščinskim orožnikom, ki so zakrivila ta nezalisan škandal — da so pustili prinesiti pretepenega Ristića v skupščino. — Höher geht's nimmer — bi dejal Nemeč.

Vse bosanske oblasti naj se združijo v eno oblast. Na popoldanski seji mostarske oblastne skupščine je predlagal dr. Smoljan, da se vse oblasti Bosne in Hercegovine združijo v eno pokrajino. Svoj predlog je utemeljeval s tem, da tvori Bosna in Hercegovina eno gospodarsko enoto in da je bila tudi preje ena administrativna celota, ki je dobro in točno funkcionirala. Za predlog so glasovali zastopniki vseh strank, razven radikalne. Tako povsodi vedno bolj prodira spoznanje, da je treba ustavo revidirati.

Plebiscit v Kastavščini. Oblastni poslanec dr. Širola namerava v Kastavščini prirediti plebiscit, če naj kastavščina ostane pri ljubljanski oblasti ali pa se naj pripoji primorsko-krajiški. Plebiscit hoče prirediti zato, ker se mu očitja, da so za priklonitev samo radičevci.

Pred pričetkom volilnega boja v Avstriji. Krščansko socialni izvršilni odbor je imel pod predsedstvom prelata in sedanjega avstrijskega knezarja dr. Seipla v sredo sejo, na kateri je razpravljal o socialno demokratiškem predlogu, da se naj parlament razpusti in volitve izvedejo maja meseca. Izvršilni odbor je sklenil, da sprejme social-

no demokratičen predlog. Vsled tega je razpust parlamenta sklenjena stvar. Nove volitve bodo ali 24. aprila ali pa 8. maja. — Zanimivo je, da je naletela od Seipla propagirana enotna meščanska stranka skoraj na nepremagljive težkoče. Velenecmi so se že zjedini s Hitlerjevimi narodnimi socialisti in bodo na Dunaju skupno nastopili s kršč. socialisti. — Nasprotno pa je kmečka zveza (Landbund) odklonila vsako sodelovanje s kršč. socialisti in enako tudi druga skupina narodnih socialistov. Vsled tega je prišla kršč. socialna stranka v precej težaven položaj, ker ima Kmečka zveza na deželi močno zaslobo.

Kitajski dogodki. S krvavimi eksekucijami se je zaenkrat posrečilo kitajskim oblastem ustaviti štrajk v Sangaju. Delavci so se v mnogih podjetjih vrnili na delo, toda jasno je, da samo čakajo na ugoden trenutek, ko bodo mogli zopet s štrajkom in revolucijo pomagati kantonski armadi, da zasede Sangaj. — Sangajski maršal je dobil nove čete iz Nankinga. Izjavil je pred njimi, da je bil poražen le vsled izdajstva oficirjev, ki so prestopili h kantonski armadi. — V severni armadi maršala Čanga se nahaja tudi ruska brigada, broječa 1500 mož. Tvorijo jo ostanki protiboljševističnih čet generala Kapplja. — Kitajski revolucionarji so napadli šangajsko policijo. Prišlo je do krvavega boja, v katerem je zmagała policija. — Nove čete evropskih sil. V Sangaju je bil izkrcan nov angleški bataljon. V luko je dalje pripel transport 4000 angleških vojakov.

Francozi so izkrcali v svoji koncesiji še en polk Anamitov. Guverner Sajgona je naprosil, da pošlje še nove čete. — Japanci so izkrcali v varstvo svojih interesov še 1300 vojakov. — Tudi Amerika je poslala nove čete. — Maršal Cansolin je pričel ofenzivo proti armadi Vupejtuja, ker si hoče izsiliti prehod preko njegove province. Po nekaterih vesteh je bil Vupejtu poražen.

Fijasko španskega diktatorja. Španski zunanji minister Yanguas je odstopil, ker so Francozi in Angleži gladko odklonili, da bi Španija postala gospodar Tangerja. Da prikrije svoj neuspeh, je prisilil Primo de Rivera zunanjega ministra k odstopu. Na ta način naj velja kot krivec neuspeha Yanguas. Da bi pa vseeno pridobil Angleže za svoj načrt, je ukazal Primo de Rivera, da se morajo pospešeno vršiti ustrebena dela pri trdnjavi Centa, ki naj postane prvovrstna bojna luka. Ampak vse kaže, da se Primo de Rivera silno moti, če misli, da bo na tak način prestrašil Angleže.

Kako je Amerika vtaknila Nikarago. Predsednik Diaz, ki ga odklanja vse prebivalstvo Nikarague, je sklenil z Združenimi državami Sev. Amerike pogodbo, ki je naravnost klasični primer puritanske hinavščine. Po tej pogodbi priznava Amerika neodvisnost Nikarague in prevzame zato za slo let njeno vojaško varstvo. Tako je srečno po ovinku postala ameriška okupacija legalna pravica. Tudi ima Amerika pravico, da se vmeša, če bi bila ogrožena svoboda volitev. Brez hinavščine bi se reklo: Če bi kazalo, da bi nikarško prebivalstvo drugače

volilo kakor je dolarskim mogotcem po volji, potem bo ameriška vojska posegla v volitve in napravila red.

Iz zgodovine kranjskega deželnega zastopstva.

III. Prva slovenska ustavna listina.

Ko so zapustili Francozi naše kraje, je odšla 1814. l. deputacija na Dunaj, se je poklonila cesarju in že tudi poizvedovala pri Metternichu, kako bi se dalo doseči prejšnjo deželno ustavo. A šele čez tri leta je izdal cesar Franc I. novo kranjsko deželno ustavo v slovenskem in nemškem jeziku (29. avgusta 1818), ki je naša prva slovenska ustavna listina in ki je določila v glavnem sledeče:

»Za kranjsko vojvodstvo bodo stanovji govorili. Ti so, duhovski, gospodovski, viteški stan ino cesarske mesta. Vsaki tih stanov bodo svojo klop imel.« (§ 1.)

»Duhovska klop je ... za Koranje Lublanskega Kapitelna ... Gospodarska klop je za Firše, Grafe ino Barone. Viteska klop je za Viteze ... Mestna klop je za poslance cesarskih mest, katerih ima Lublana dva, druge pak ... eniga samiga v duželni sohod poslati.« (§ 2.)

»Dodeljene rojstva ali Incolata (t. j. sprejem med dež. stanovje) ohranimo Mi (t. j. cesar) Sebi ino stanovji bodo tistiga za uredne može Nam per duželnemu Poglavarstvu navsvetovali. Plačevala se bo taxa za rojstvo ali Incolat pet sto goldinarjev.« (§ 3.)

»Stanovi so za vse leto postavljeni, kar k' pridu dužele ... služji; za tuga volo se stanovom ne prepove v' njih postavskih sohodih prošne inu pertozbe ... pred duželo Poglavarstvo, ali skozi taisto pred dvorne Gosposke ali tudi naravnost pred Nas (t. j. pred cesarja) položiti. Izbranci (t. j. deputacija) pak ne smejo brez Našiga (t. j. cesarjevega) prej dobljeniga dovoljenja v Naše dvorno prebivalše pošilati.« (§ 5.)

»Kar oblast inu dejlu stanov zadene ... Pravico davke nakladati pa usimu zastopu Mi (t. j. cesar) Sebi perderžimo; voner bomo sklenjeno nalogo semelke štibre usako leito v' podobi lastniga povelja stanovam na znanje dali, ino ti morejo per spodobnimu razdejenju naložene štibre na duželo zveslo čuti, de razdejenje več ku vsa štibra ne znese, in da se per timu opravku vse obstoječe ukazila na tanko spolnijo: tudi so stanovji dolžni za gotovost štibernih bukev skrbeti.

Pobiranje zemelske štibre, in razsojenje kakke posebne preteženge ni opravk stanov.

Mi damo stanovam tudi pravico imena za te na kranjskimu obstoječe gosposke štiftunge in prejeme ... nasvetvati, kakor tudi ... službenke stanoveke staviti; voner zapovemo, da štivilo ino letnja plača službenkov ne sme večki, ku bomo Mi (t. j. cesar) postavili, biti.« (§ 6.)

»Posebno imenitno opravila se bodo v' stanovskimu sohodu preudarjale, za medletjne opravila pak bodo izbrani namestniki stanov (= dež. odborniki) postavljeni.« (§ 7.)

»Predejesestvo (t. j. predsedstvo) ... Mi izročimo duželnimu Poglavarju ... Predejeseda (t. j. predsednik) pove ... po kiroi versti se bodo od opravil posvetovale.« (§ 8.)

»Deželni sohod bo navadno enkrat na letu; in dan ... bomo Mi postavili ... Kadar bude Poglavarstvo v' Našimu (t. j. cesarjevem) imenu izreklo, de je duželniga posvetvanja konec, more sohod berž narazen iti ... Sklepi brez Našiga (t. j. cesarjevega) potovanja ne bodo veljali.« (§ 9.)

»Hiša izbranih stanovskih namestnikov bude imela štiri može — iz vsakega stanu eniga — ino eniga Skrivnostnika (t. j. sekretarja) ... voner morejo tako izvoljeni, kakor tudi ... Skrivnostnik od nas potrjeni biti.« (§ 10.)

»Za čas stanovskega namestnika postavimo Mi šest dejt ...« (§ 12.)

»Pravno sodništvo za stanovsko truplu bo Lublansko mestno in duželno sodništvo.« (§ 14.)

... prvi duželni sohod je za častito upeplanje stanov ino za volitvo stanovski namestnikov, in njih skrivnostnika 18ti dan sušca 1819 dopušen ...

Kakor vidimo je bil delokrog novega stanovskega dež. zbora dokaj omejen. Cesar si je pridržal pravico določiti davke, stanovji pa

so morali vzeti cesarjevo povelje na znanje skrbeti so morali, da se davki pravično razdelijo in da se vpoštevajo pri pobiranju davkov vsi predpisi.

Izgubili so torej najvažnejše pravice prejšnjih stanov. Davčna uprava, sploh vsa deželna uprava in sodstvo je prešlo popolnoma v roke državnih funkcionarjev. Ostala jim ni niti pravica, pogajati se o višini davkov. Tako je obledel sijaj starih stanov.

Ni čuda, da se je tudi število gospodov, ki so prihajali k deželnozbornim sejam silno skrčilo, zlasti še radi tega, ker so bili samo zastopniki meščanstva dolžni prihajati k sejam. Tem je bila udeležba židovskih gospodov pa je bila udeležba le stanovska častna zadeva in kdor je le mogel, se je opravičil in je ostal doma.

Novim stanovom so ostale samo zunanje forme, ves zunanji blek starih stanov, a brez njihove nekdanje veljave.

(Dalje prih.)

KRATKE VESTI.

Nemški Reichstag je sklenil, da se osnuje poseben odbor za kolonizacijo Nemcev v tujini.

Grof Westarp, vodja nemških konservativcev, ki so danes vladna stranka, je izjavil, da njegova stranka nikdar ne bo priznala sedanjih nemško-polskih mej.

V Rumuniji je prišlo do ostrega nasprotja med Bratiannem in Averescum, ker je Bratiann odločen pristaš francoske orientacije in zato nasprotnik italofilske politike generala Averesca.

Avstralsko zvezno razsodišče med delavci in delodajalci je upeljalo 44 urni tednik za vso Avstralijo.

KAJ JE TOREJ Z NARODNIM IZDAJSTVOM?

Koliko je bilo krika, koliko vpitja in koliko grdih napadov na narodno zaslužno Slovence zaradi zadnjih oblastnih volitev? In brez vsake podlage, kakor mora danes priznati vsak!

Zakaj ne v Celju in ne v Mariboru ni bil izvoljen v oblastno skupščino niti en Nemeč, temveč samo zavedni Slovenci zastopajo Celje in Maribor.

Ampak stavimo, da ne bo nikomur niti na misel prišlo, da bi popravlil krivico, ki je delat zaslužnim Slovincem.

To namreč prepoveduje strankarska disciplina. A stranka je fetiš!

PRIMORJE.

Brigantstvo. 12. t. m. sta prinesla »Piccolo« in »Popolo di Trieste« vest, da sta pomoči bila napadena dva miličarja ko sta patrolirana v bližini grada Ravne pri Sv. Petru na Krašu. Stvar pa se je v resnici odigrala takole: V omenjeni noči sta se oba miličarja popolnoma pijana klatila okoli gradu. Lastnica gradu, priletna grofica Hohenwart je mislila, da so tatovi in je naročila oskrbniku, naj odda nekaj streljav in tako zapodi dozdevne zločince. Miličarja pa sta junaško zbežala v St. Peter in pripeljala s seboj veliko oborožencev, ki so aretirali oskrbnika in njegovega sina, zaplenili puško in več starega orožja, ki je viselo v grajskih sobanah. — Ne bi pisali o stvari, ako ne bi bil v zvezi s tem objavil »Popolo di Trieste« pod naslovom »Brigantstvo« drugi članek, kjer pravi, da so samo dve možnosti, t. j. ali da mrgoli v postonjskem okraju banditov ali pa da so slični napadi na miličarje posledica pisanja »Edinosti« in drugih slovenskih listov v Italiji. Za prvi slučaj zahteva naj uvede tudi med Slovane pod Italijo vlada isti sistem, ki je v zadnjem času imel tako dobre uspehe proti banditstvu na Siciliji. Drugi slučaj pa zahteva, naj ustavi tržaški prefekt takoj vse slovenske liste. — Radovedni smo tudi zakaj ni tržaški prefekt, ki sicer tako skrbno gleda, da se ne razburja duhovi, ko gre za slovenski tisk, zapleniti ta članek. Ali naj bi bila zadnja okrožnica Mussolinija le pesek v oči.

Vzgoja fašistovskega naraščaja. »Popolo di Trieste« pravi v članku, ki ga je priobčil te dni, o vzgoji fašistovskega naraščaja, da morajo postati mladi fašisti sedaj, ko je policijska varnost odvisna od fašistovske vlade, če treba tudi denuncianti. V odstavku o telesni vzgoji pravi, da se morajo mladi fašisti temeljito seznaniti s kraškim terenom, ker bodo nekoč kot častniki-vodniki branili italijansko zemljo ter rešili zadnje neodrečence.

Ch. Lucieto:

65

Spomini francoskega vojnega detektiva.

— Kommen Sie.

Ker hiše nisva poznala sva počasi tipala po temi naprej, kar je pa delalo možaka, ki je stal v temi, nervoznega in nam je dejal v poveljniškem tonu:

— Schnell!

Prispeli smo v dvorišče, ki je bilo zelo obširno in polno zabojev, sodov in zavojev. Neznani možak nam je dejal:

— Tako, sedaj smo doma. Sledite mi, toda stopajte tik za menoj, kajti povsod so nastavljene volčje pasti.

V temi smo začuli renčanje psa. Naš spremljevalec je dejal:

— Tiho, Merkur, saj vendar vidiš, da so prijatelji. Pes je takoj utihnil.

Vstopili smo v drugo hišo in peljali so naju v veliko sobo, sredi katere se je nahajala miza in na njej dve peli. Na njima sta bili napisani najini imeni v velikih gotških črkah. Možak je sedel za mizo, nam rekel naj sedeva in nekaj časa pregledoval najin osebni popis. Potem pa je dejal Meyerju:

— Ali ste jima povedali, zakaj gre?

— Ne, Herr Oberst, ker imam povelje, da boste vi vodili to zadevo.

— Dobro.

Oficir se je nato obrnil proti nama ter nama čisto po domače dejal:

— Čeprav nista nikoli zame delala, gotovo veste, da so stvari, ki jih bomo sedaj izvršili, čisto drugačne važnosti, kakor one, s katerimi sta se bavila do sedaj pod poveljstvom gospodične Doktor.

Midva sva se molče priklonila.

— Boj je sedaj na nož, je dejal. To se pravi, da mora misija, ki jo dobite vidva, biti izvršena na vsak način in za vsako ceno. Za Nemčijo je to vprašanje življenja ali smrti!

Ostro nama je pogledal v oči potem pa dejal:

Zakaj pa ne? Če je s tehničnega stališča vse pripravljeno za izvršitev te misije, je treba urediti samo še eno vprašanje.

— Katero?

— Vraga, najvažnejše za nas: vprašanje denarja! Koliko nama boste dali, če se nama načrt posreči?

— Oberst se je nasmehnil?

— Če vas samo denarno vprašanje skrbi, vam lahko zaupam, da to vprašanje sploh ne obstoja ...

— Teda ...

— Pustite me govoriti, prosim vas, je dejal osorno, in naglašajoč vsako besedo nadaljeval:

— Na povelje mojih šefov vama nudim 100.000 mark za vsako tovarno, koje produkcijo ustavite na katerikoli način.

— Lepo! In ... Kdaj naj začnemo?

— Čimpreje, kajti nevarnost vedno narašča.

— Dobro, torej naju nič ne zadržuje, da pričneva takoj. Povejte nama, prosim, kaj je treba storiti? Oberst se je nasmehnil ter dejal:

— Rad imam tako cdločnost. Iz tega razvidim, da sta energična, kar že itak dokazuje vajina preteklost. Sedaj pa poslušajta. Potegnil je iz kupa listin, ki jih je imel prej seboj, nove karte, nekaj papirjev in knjigo, ali bolje rečeno brošuro, koje naslov se je glasil: »Francoski beli premog«.

41. poglavje.

Zvem za peklenski načrt.

— Ta knjiga je dejal, je naravnost imenitno sestavljena. Ne samo da vsebuje polni seznam francoskih tovarn, ki delajo za narodno obrambo, temveč tudi važne opombe o teh tovarnah in njih produkciji.

— Francozom se niti ne sanja, kako velikansko uslugo so nam storili s tem, da so izdali to knjigo. To so storili v svoji prirojeni lahkomišljenosti in izključno zato, da se pobahajo s svojo močjo in svojim bogastvom; s tem so nam pa dali v roko orožje in mi bi bili blazni, če se ga ne bi posluževali. (Dalje prih.)

Dnevne vesti

IZJAVA.

Po odhodu gospoda M. Hubada z upravnika mesta ljubljanskega Narodnega gledališča se je med kandidati za to mesto pojavilo tudi ime gospoda ing. R. Kregarja. Dasi so naši kulturni faktorji odklonili njegovo imenovanje, se je vendar zgodilo, da je postal imenovan gospod intendant Narodnega gledališča v Ljubljani. Takoj po imenovanju so vsi vodilni ljubljanski politični listi izrekli ogorčeno nezadovoljnost nad načinom zasedbe tako odgovornega kulturnega mesta. Podpisani gledališki kritiki stoje z ostalo javnostjo na stališču, da mora biti upravnik oseba, ki nudi dovolj poročstva za resničen kulturni nivo našega ljubljanskega gledališča, matice slovenske gledališke umetnosti, ki je eminenten narodni prosvetni zavod. Soglasna sodba o novem upravniku je, da po svojem dosežanjem delu te garancije ne more nuditi. To sodbo potrjuje sedaj, po njegovem imenovanju, tudi njegov objavljeni delovni program, s katerim je dokazal svojo nedorajenost zahtevam nacionalnega kulturnega zavoda. Zavedajoč se svoje odgovornosti pred narodom in zgodovino, zahtevamo podpisani gledališki kritiki soglasno, da se z imenovanjem gospoda Kregarja storjena napaka odpravi in se izvrši novo imenovanje, ki je v skladu z mišljenjem slovenske kulturne reprezentance. Od te zahteve ne bomo odstopili in se bomo, če bo potreba, poslužili vseh sredstev, ki so nam na razpolago.

V Ljubljani, 24. februarja 1927.

- Emil Adamič l. r. za »Jutro«.
- Fran Albreht l. r. za »Ljubljanski Zvon«.
- Božidar Borko l. r. za »Jutro«.
- Anton Dolinar l. r. za »Pevca«.
- Fran Govekar l. r. za »Slovenski Narod«.
- Franč Koblar l. r. za »Dom in Svet« in za »Slovenca«.
- Dr. F. Mesesnel l. r. za »Narodni Dnevnik«.
- Zorko Prelovca l. r. za »Narodni Dnevnik«.
- Dr. Stanko Vurnik l. r. za »Slovenca«.

V ministru vojske in mornarice pripravljajo velik ukaz o premeštitvah oficirjev. Premeščenih bo veliko število oficirjev vseh branš. Premestitve se izvedejo spomladi.

Politiški Glasnik postane dnevnik. Doslej kot tednik v Beogradu izhajajoči »Politiški Glasnik« je postal z večerajšnjim dnevnikom.

II. redni občni zbor ljubljanske borse za blago in vrednote se vrši dne 15. marca 1927 ob šestnajstih v borznih prostorih v Ljubljani, Kongresni trg št. 9 (Filharmonija), 1. nadstropje. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika, določitev treh overovalcev in dveh zapisničarjev, nadalje poročilo borznega sveta o poslovnem letu 1926. 2. Poročilo tajništva. 3. Poročilo finančnega odbora. 4. Odobritev bilance in podelitev razrešnice borznemu svetu. 5. volitve: a) 8 članov borznega sveta; b) 5 članov finančnega odbora; c) dopolnilna volitve 8 članov borznega razsodišča.

Beračenje je v Zagrebu prepovedano. agrebški magistrat je beračenje po mestu strogo prepovedal. Odslej bo vsak, kogar zasliči policija pri beračenju aretirana. Kdor prebiva manj kot pet let v Zagrebu bo poslan odgonskim potom v domovinsko občino.

V spomin umrlega Urbana Zupanca je daroval g. univerzitetni profesor dr. Karl Ozvald 100 Din za revne otroke v Zavodu za socialno-higiensko zaščito dece v Ljubljani.

Na ljubljanski univerzi je razpisano mesto docenta za rimsko pravo. Prošnje je vložiti do dne 31. marca na rektorat.

Razpisana mesta. V mariborski oblasti je razpisanih 51 učiteljskih služb. Prošnje je vložiti do 25. marca. Podrobnosti glej v »Uradnem listu« št. 20. z dne 22. t. m.

Iz zdravniške službe. Dr. Stanko Perpar je imenovan za okrožnega zdravnika v zdravstvenem okrožju Logatec s sedežem v Planini pri Rakeku.

Nov odvetnik v Kranju. V imenik odvetnikov odvetniške zbornice v Ljubljani je bil vpisan dr. France Zenko, ki je otvoril svojo odvetniško pisarno v Kranju.

Promocija. V soboto, dne 26. februarja ob 12. uri bo g. Leo Pompe, sin pokojnega dr. Franca Pompeja na ljubljanski univerzi promoviran doktorjem pravosodja.

Nravnstvena policija v Hodžaku. V Hodžaku so se spole bolezni tako razpasle, da je uvedla občina nravnstveno policijo, ki je pripravila te dni svojo prvo raziso. Policijska patrola je preiskala najprej vse gostilne, da bi eventualno kontrolirala sumljive tujke. Nato je obhvalila vse ulice, ker se je v zadnjem času pogosto pripetilo, da so bili zasajeni pred vežnimi vratmi zaljubljeni parčki. Kot poročajo, bo postopala policija proti onim, ki hočejo napraviti na ta način iz Hodžaka velemesto, z največjo strogostjo. Zenske, ki bodo pohajkemale po 9. uri zvečer po ulicah bodo, če se ne bodo mogle legitimirati, aretirane.

Rumunski ministrski predsednik soper političnoje študente. Iz Bukarešte poročajo: Spričo pogostih dijaških političnih kravalov, oziroma povodom zadnjih protizidovskih dijaških izredov je pozval rumunski ministrski predsednik prosvetnega ministra, da naj dijaštvo depolitizira. Ministrski predsednik je izjavil, da vlada za vzdrževanje reda in miru ter za očuvanje nacionalnih interesov ne potrebuje nobene pomoči od strani dijašva in sličnih faktorjev ter da bo postopala, če bodo dijaki svoje nezakonito početje nadaljevali, zoper nje z vso strogostjo. Svojemu dopisu je priložil Avarešev memorandum, v katerem zahtevajo čerovski dijaki, da se tamkajšnji list »Morgenblatt« ustavi. Avareševu prosil naučnega ministra, da naj dijakom dopove, da se imajo pečati samo s svojimi študijami, vse druge stvari pa pustiti na strani.

Stalin težko obolel. Zadnje dni se je bolezen Stalina, ki ima, kot znano želodec

nega raka, zelo poslabšala. Odredil je, da ga smejo obiskovati samo najintimnejši prijatelji. Od komisarijev je dovoljen vstop v njegovo stanovanje samo Onenidzeju. Zdravniki se s Krenija ne smejo ganiti. Vsak čas se izvrši operacija. Vladni krogi se boje, da se bo opozicija po njegovi smrti zelo okrepila ter se polastila vse moči. Nekateri so prepričani, da bo zmagal Trocki.

Političen umor v Parizu. Te dni je napadlo v nekem pariškem predmestju italijanskega emigranta Filadesa Montija, znanega komunistina in antifasista več njegovih rojakov, ki so streljali nanj od zadaj z revolverji. Od sedmih krogelj zadet se je zgrudil Montu na cestni tlak. Dasi je klical pred tem na ves glas na pomoč ter razbil celo neko šipo, se mu ni upal priti nihče na pomoč, posebno, ker je kraj samoteren in se je napad izvršil v temni noči. Montj je ležal tri ure v blatu, kjer so ga našli končno mrtvega. Ker so ga ististišni emisariji neprestano preganjali ter mu grozili, je jasno, da je iskali morilce v teh krogih.

8500 nezasedenih učiteljskih mest v Rumuniji. Po pravkar izdani statistiki rumunskega prosvetnega ministrstva je v Rumuniji trenutno 8500 učiteljskih mest nezasedenih, med tem 348 v mestih.

Prva železnica v Nepalju. Iz Londona poročajo: Nepalski kralj je v svoji državi te dni slovesno otvoril prvo železnico. Kralj se je vozil na lokomotivi, indijski duhovniki na vlaku so peli svečane korale.

Davek na samce. V angleškem parlamentu je predlagal te dni neki poslanec, da naj se uvede tudi v Angliji davek na samce. Svoj predlog je utemeljil s tem, da živi na Angleškem nad dva milijona nad 25 let starih samcev. (Čudno, da se noben tak predlagatelj ne spomni na samice, ki imajo službe!)

Močan potres v Bolgariji. Kot poročajo soljski listi, so čutili predvečerajšnjim zjutraj v Sumenskem okrožju močan potres. V Kastitanu se je zrušila občinska hiša. Več drugih hiš je bilo močno poškodovanih. Podrobnosti še niso znane.

Množestveno zastrupljenje z denaturiranim špiritom. Nedavno smo poročali o množestvenem zastrupljenju z denaturiranim špiritom, ki ga je serviral na Poljskem neki kmet-skopuh ob priliki svoje svatbe svojim gostom. Kot poročajo naknadno je 19 oseb že umrlo, 14 pa jih leži v obupnem stanju še v bolnici.

Eksplozija etrovega plina. V poslopu evanđelijskih sester v Giesenu je prišlo te dni do velike eksplozije, ki jo je povzročilo izhlapevanje etra. Osem oseb je bilo težko opečenih, ena od sester je opeklinam podlegla. Tudi stanje dveh uslužbenk je resno.

Zastrupljenje s plinom na motorni ladji. Iz Wiesbaden poročajo: Ko sta prispela te dni vodnika neke motorne ladje po daljši vožnji po Renu v Biberach, sta doživela nenavadno presenečenje: Nobeden od potnikov se ni prikazal na krov da bi izstopil, zato sta šla pogledat v kajite, kjer sta našla vse pasazirje, 12 po številu, onesveščene. Izkazalo se je nahajalo v blagajni, debelo železno-plinski napravi ponochi zastrupili s plinom. Pet, med njimi trije otroci, je bilo že mrtvih, ostale so prepeljali v težkem stanju v bolnico.

Tatvina dragocenih slik. Iz Brna poročajo: V grad grofa Pallfyja v Březnici pri Przeuku je bil izvršen leta 1924 drzen vlom. Neznani storilci so odnesli dve dragoceni miniaturni sliki, vredni okoli 1.000.000 Kč. Se le sedaj po skoraj treh letih je iglavška policija slike izsledila. Detektivom je prišlo na ušesa, da ima sliki nadporočnik 31. peškolka v Iglavi Karl Peck. Peck je bil zaslišan ter pridržan takoj v zaporu. On trdi, da mu je izročil sliki pred daljšim časom uradnik drž. kemičnega preizkuševališča v Zvolenu (na Slovaškem), ing. Franc Stěpan z nalogom, naj ju proda v inozemstvu. Skušal ju je res prodati in sicer na Angleškem in na Madjarskem. Pozneje je prišlo med Peckom in Stěpanom do spora, ker je zahteval Peck zato, da vrne slike Stěpanu, visoko odkupnino. Policija je obe sliki zaplenila. Stěpan je tudi že pod ključem in se izgovarja, da — je našel sliki v parku.

Uljuden ženski bandit v Newyorku. Newyorkski listi priobčujejo dolga poročila o galantnem ženskem banditu, ki je te dni oropal nekoga specerijskega trgovca. V trgovini, nahajajoči se v eni od najbolj prometnih ulic, se je pojavila elegantno opraviljena deklica, stara kakih 18 let. Uljudno je pozdravila trgovca ter zahtevala prijazno pol kilograma surovega masla in 12 jajc. Ko ji je trgovec zahtevano blago izročil, mu je izročila smehljaje novčnico za 20 dolarejev. Med tem ko je segel trgovec v blagajno, da bi novčnico menjal, pa je potegnila prijazna deklica nenadoma iz ročne torbice samokres ter pomerila na prestrašenega trgovca. V istem hipu je vstopil neki mladenič, ki je nameril na trgovca prav tako revolver. Devojka je pozvala trgovca prav tako uljudno kot energično, da naj se ne gane, ako noče, da ga ustrelji. Trgovec je ubogal, med tem pa je sprijaznila devojka blagajno ter izginila s svojim tovarišem brez sledu.

66 reflektantov za službo krvnika. Iz Prage poročajo: Zadnji krvnik izza avstrijskih časov Wohlschläger je bil te dni upokojen. Za izpraznjeno mesto se je oglasilo nič manj kot 66 reflektantov. Dobil je je 31-letni Fran Nechyba. Mož je bil dovoljčasno policijski uradnik, pozneje si je dal izplačati odpravnino, nakar si je služil kruh kot zavarovalni agent.

Pet mesecev zapora, ker je razžalil državnega kancelarja Marxa. Porotno sodišče v Berlinu je obsodilo te dni odgovornega urednika komunističnega lista »Ruhrecho« radi razžaljenja nemškega državnega kancelarja Marxa na pet mesecev zapora.

Finančni minister v blagajni. Ko so prepejali te dni kubanski državni zaklad v no-

vo zakladnico v Habani, se je pripetil finančnemu ministru Fernanderu Cartari neprijeten slučaj. To doslej še nepojasnjeni pomoti so zaprli njega in dva ministerialna uradnika, ki sta ga spremljala, v trezor. Ker bi se bili vsi trije gospodje sicer zadušili, so se rešili s tem, da so prevrtili z orodjem, ki se je nahajalo v blagajni debelo železno-betonsko steno blagajne. Seveda so se trudili več ur, predno se jim je posrečilo, da so se osvobodili.

Dober sloves pisateljice George Sand — 10.000 frankov. Iz Pariza poročajo: Avraora Sand, vnukinja slavne pisateljice George Sand zahteva od literata in kritika Boulangera radi članka »Prvi ljubimci George Sand« 10.000 frankov odškodnine ter bo vložila proti njemu tožbo, češ da je onečastil spomin njene stare matere, ker jo označuje v svojem članku kot »ženo, ki se ni brigala dosti za konvencionalno moralo, in ki je imela neštoto ljubimcev.«

Čast zastavi! List »Sonberger Zeitung« je objavil te dni sledeče »poslanec«: »Svarilo! S tem svarimo vsakogar pred razširjanje govorice, da je naša zastavonoša, gospodična Roza Hammerschmidt v blagoslovljenem stanju. Ne ona, temveč njena spremljevalka Ema Althaus je noseča. Ker pa ta zastave ni dobila v roke, je smatrali našo zastavo za neokrajeno. Vsakogar, kdor bo še nadalje trosil okrog nesramno laž ter žalil našo zastavo, bomo sodnijsko preganjali. Načelnik telovadnega društva Hönbach.

Išla je prva letošnja številka v Clevelandu izhajajoče revije »Case«. Vsebinas: Delavčev dan, France Kerže; Čokolada, A. Tarazov-Rodionov — F. K.; Zenitev čevljarčkova; Nikola Pašić — oče Jugoslavije; Inzulacija hiše; Če bi ne bilo vode; Rojstvo ognjenika, (po Beebeju); V dobi hujšanja; Gospodarstvo našega življenja; Slika iz živalsva. D. J. Akeley.

Zračni promet Celje—Šoštanj na pustno soboto, 26. t. m., o priliki sokolske maskarade v Šoštanju po zadržilu pilota Pusta še ne bo vzpostavljen, zato naj se občinstvo iz Savinjske in Saleške doline posluži Savinjskega vlaka, s katerim prihiti na zabavo tudi priznani Neratov Jazz-band iz Maribora. Vlak bo vozil s polno paro, ker bo Trbovelskemu primešan prvovrstni velenjski premog, da bo omogočen točen pravoz številnih udeležencev. Opozarjamo zlasti prijavitelne skupine iz Rečice na Paki, Mozirja, Polzele, Braslovč, Zalca, St. Petra, Celja in Ljubljane, da se pravočasno podvzajajo na vstopne postaje, na kojih bo le normalen postanek. Za maske svečan nastop na odru, od koder se zgrnejo v veseli pustni dirindaj. Za veselo udobnost in brezhibno postrežbo preskrbljeno. Na pustno nedeljo popoldne ob 3. uri nedolžno rajanje dece v kostumih z rajalnimi in šalji-jimi nastopi. Čim večji bude naval občinstva — tembolj bo vesel prire Karneval — in odbor.

Ljubljana.

Občni zbor Kola jahačev in vozačev v Ljubljani se vrši v ponedeljek dne 28. februarja t. l. ob pol 9. zvečer v dvorani Kmetijske družbe na Turjaškem trgu z že objavljenim dnevnim redom. Vabijo se ponovno vsi člani in članice na polnoštevno udeležbo.

Obilič v Ljubljani. Včeraj popoldne ob 2. uri je dospelo v Ljubljano z beograjskim brzovlakom srbsko akademsko pevsko društvo »Obilič« iz Beograda. Sprejem na kolodvoru je bil prav prisrčen. Odlična množica občinstva in akademikov je živahno in toplo pozdravila došle srbske akademike. V imenu pripravljalnega odbora, ki je skrbel za sprejem »Obiliča« v Ljubljani, je srbske študente pozdravil jurist Sijanec, v imenu mestne občine je pozdravil došle goste g. Fran Govekar, v imenu Zveze pevskih društev g. Hubad. Svoje pozdrave so še izrekli zastopniki nekaterih akademskih pevskih društev. Zvečer ob pol sedmih se je vršil ob številni navzočnosti akademikov oficijelen sprejem na univerzi. V imenu SSLU je goste pozdravil jurist Iskra. Po pozdravu se je razvila po mestu veličastna povorka z železničarsko godbo na čelu. Akademiki so izrabili to priliko in burno manifestirali za državo ter za neodrešene brate. Povorka je odšla do restavracije »Ljubljanski dvor«, kjer se je vršil slavnostni komerc. Udeležili so se ga poleg članov »Obiliča« še razni oficijelni zastopniki. Danes zvečer se vrši v dvorani hotela »Union« velik »Obiličev« koncert.

Efekten plakat »Grafike« vzbuja splošno pozornost na njeno prireditev, ki bo gotovo ena najveselejših na pustno soboto v Kazini.

Misteriozna dežela vzhajajočega solnca — Japonska slavi vsako leto na bajesloven način svoje pomladansko cvetno slavo. Kdor se za ta prastari, za nas vsekakor izredno zanimivi japonski običaji zanima, bo imel priliko občudovati ga v vsej krasoti in originalni izvedbi na Sokolski maskaradi v Narodnem domu na pustni torek, dne 1. marca t. l. na »Cvetnem slavu« v Yokohami. Predprodaja vstopnic od danes naprej vsaki dan v društveni odborovi sobi v Narodnem domu med uradnimi urami od 6.—8. zvečer.

Cepljenje prašičev proti rdečici v Ljubljani. Kdor želi dati v letošem letu svoje prašiče cepiti proti rdečici, naj to javi pisмено ali ustmeno mestnemu magistratu (popisovalni urad) do 15. aprila 1927 s točno navedbo svojega naslova in števila prašičev, nakar bo mestni veterinar izvršil cepljenje proti običajni mali odškodnini po dvorcih.

CVETNO SLAVJE V YOKOHAMI.

Največja in najlepša predpusna prireditev bo maskarada ljubljanskega Sokola na pustni torek, dne 1. marca 1927 v vseh prostorih Narodnega doma.

IZ TRBOVELJ.

Vajeni smo bili »Jutro«, da je zastopalo interes TPD proti delavcem in sploh domačim ljudem, sedaj je pa prevzelo poleg drugih poslov, ki jih opravlja v korist TPD, še službo poročevalca v pravnih zadevah TPD in javnega zagovornika njenih pravnih zadev.

V pravdi trboveljske občine proti TPD radi 97.000 Din, je že pripravilo svoje bravce nato, da zgubi občina pravdo; v nedeljski številki jim pa dopoveduje, da izgubijo domači pravdarji tožbo proti TPD radi plazovja v Hrastrniku. Povod zato je dobilo, ko je spoštovani g. prof. Seidl iz Novega mesta oddal svoje strokovno mnenje glede varnosti zidanja nove šole na Rošovem travniku na desnem bregu potoka Bobna. Domači pravdarji pa dokazujejo TPD krivdo na plazovju na pobočju hrastrniškega hriba na levem bregu Bobna, na katerem se nahaja hrastrniški rudnik TPD.

Res je izrazil g. prof. Seidl, še predno so začeli domači pravdarji tožbo s TPD, svoje mnenje, da obratovanje v hrastrniškem rudniku ne povzročuje plazovja na pobočju hrastrniškega hriba. Z njim sta istega mnenja od TPD v pravnih zadevah radi plazovja na pobočju hrastrniškega hriba predlagana zvedenca. Toda zvedenci strokovnjaki naše slovenske univerze so nasprotnega mnenja, da hrastrniški rudnik povzroča ali da vsaj pospešuje plazovje, da je povzročila TPD, da se je udril Stari Hrastrnik ter da udiranje Star. Hrastrnika posredno in neposredno povzroča, ali vsaj pospešuje plazovje na pobočju hrastrniškega hriba. Zvedenec g. prof. dr. Petrašek iz Leobna priznava možnost enega in drugega mnenja, vendar je pa izjavil, da nedostaja še eksaktnih dokazov za eno in drugo mnenje, radi česar, da je treba potom merjenja plazovja ugotoviti, ako se gibljejo tudi skalnata tla na pobočju hrastrniškega hriba. To merjenje bo trajalo v času enega do petih let ter se bo šele potem pokazalo, ako so dani točni dokazi za eno ali drugo mnenje. Domači pravdarji vedo, da TPD ni mogoče naprtili krivde na hrastrniškem plazovju, ako te krivde ni. Vedo tudi, da postane za hrastrniško dolino usodepolno, ako je razmajala TPD hrastrniški hrib, da se pa za usodo Hrastrnika ni bati, ako je mnenje g. prof. Seidla in drugih zvedencev TPD pravilno. Pri tem položaju si lahko »Jutro« in TPD izračunata, da bi bilo domačim pravdarjem in vsem prebivalcem trboveljske občine brez primerno ljubše, da bi TDP ne bila kriva plazovju ter da bi izgubili domači pravdarji pravdo proti TPD, kakor pa da se ugotovi krivda TPD na plazovju. Toda domači pravdarji pa tudi krajni šolski svet, okrajni cestni zastop, trboveljska občina in sploh vse prebivalstvo trboveljske občine so opravičeni zvedeti in z gotovostjo ugotovili, ako je TPD kriva plazovju ali ne. Taka ugotovitev je možna le pravnim putem. Ako privoščiti »Jutro« domačim pravdarjem, da izgubijo tožbo, je to pač znak »Jutrove« mentalitete in mentalitete njegovih ljudi, ki so bili vedno na strani TPD še v časih, — ko smo imeli v Trbovljah »Schulverein« in »Südmärker« in »Sängerbund«, še ob občinskih volitvah leta 1913 in so seveda tudi še danes.

LJUBLJANSKA POROTA.

TOLOVAJ KLEMEN NA OBTOKNI KLOPI.

Včeraj se je pred ljubljansko poroto zagovarjal zloglasni vlomilec in tolovaj France Klemen, ki je dolgo vzmerniral prebivalstvo ljubljanske okolice in bližnjih krajev. Jo to močan, srednjevehik mož, zabreklega obraza in vedno gladko obrbit. Klemen je tat po poklicu in po nagnenju. Ne zna nobene obrti in ni ničesar izučen. Bil je radi latvine že detvetkrat kaznovan. Kazni pa ga niso poboljšale, temveč so dosegle ravno nasproten uspeh. Klemen se je čimdalje bolj izpopolnjeval v svoji stroki in je postal po svojih vlohmi naravnost znamenit.

Lani je bil dne 20. maja aretiran radi več tatvin; ker pa je znal v zaporu tako spretno simulirati blaznost, so ga oddali v blaznico na Studeneč. Njegova ljubica Angela Podraževa pa mu je vlihotapila v celico pilo, s katero je prepilil omrežje in pobegnil iz blaznice. Vse poletje, tja do jeseni je vliohljal in kradel po ljubljanski okolici, na jesen pa se je podal z ljubico preko meje v Italijo.

Na meji so Italijani Klemen prijeli, pač pa so ga zopet izpustili v Jugoslavijo. Klemen je nato nadaljeval svoje tatinske pustolovščine, dokler ga nista dne 19. decembra na cesti med Borovnico in Vrhniko razkrinkala gostilničar Lenarčič in upokojenec Toni, ki sta ga s pomočjo kmetskih fantov prijela in izročila orožnikom.

Včeraj je moral dati Klemen pred poroto odgovor za vse svoje številne grehe.

Razpravi je predsedoval predsednik višje-ga dež. sodišča Vehovar, votirala sta v. s. Mohorič in sodnik dr. Petelin, državni pravnik je bil dr. Mastnak, obtoženčev branitelj pa dr. Lapajne.

Obširna obtožnica navaja številna dejanja, ki jih je Klemen lansko leto izvršil. V času med 22. aprilom in 19. decembrom 1926 je Klemen izvršil kakih 24 vlovov.

France Klemen je 42 let star in je doma iz Zagorja pri Postojni. Je nezakonski sin ter je služil v mladosti za pastirja. Na stara leta pa se bavi skoro izključno s tatvinami, v kolikor namreč ne sedi v zaporu.

Aprila meseca je vlomil pri posestniku Avgustu Kancu v Podsmreki in odnesel več živeža, med drugim tudi lonce s smetano. Dalje ima na vesli vlom v farovžu v Horjulu, več vlovov v Kočevju, v Stari cerkvi, v Dolenji vasi itd. Med tem časom je bil aretiran in prepeljan v blaznico. Ko je pobegnil iz blaznice, je vlomil najprej pri gostilničarju Lojzetu Obersnelu v Podutiku, dalje pri Antonu Dolinarju v Kozarjah, pri Zmavcu na Viču, Dolničarju v Notranjih goricahtd.

Zanimiv je način, kako se zagovarja Klemen. O večini vlovov sploh noče ničesar vedeti, ničesar se noče spominjati. Pred porotniki igra vlogo omejenega abnormalnega človeka, ki je popolnoma izgubil spomin. Klemen enostavno kar verjeti ni mogel pri razpravi, da je vse to storil ter je trdil, da so si večinoma izmislili hudobni ljudje. Sedanje-mu kočevskemu zastopniku v oblastni skupščini g. Eppichu je n. pr. ukradel dežnik. Na vprašanje predsednika, ali naj izroče dežnik g. Eppichu nazaj, zamahne Klemen z roko in milostno dovoli, da se dežnik vrne, seveda če je njegov.

Senat je stavil porotnikom troje vprašanj o krivdi Klemena. Po govorih državnega pravdnika, branitelja in predsednikovega

rezimeja, so porotniki vsa tri vprašanja potrdili.

Zdravniški izvedenci so izjavili, da je Klemen popolnoma normalen človek.

Klemen je bil obsojena na pet let težke ječe, poostrenae z večkratnim postom in trdim ležiščem ter na povračilo povzročene škode. Po razglasitvi obsodbe izjavi Klemen, da sprejme kaznen in jo takoj nastopi. Razprava za katero je vladalo veliko zanimanje med občinstvom, se je končala zvečer ob 20. uri.

Ljuba Jurković:

ZIVLJENJE IN DELO NA NAŠI UNIVERZI.

(Nadaljevanje.)

Vprašanje štipendij posebno tišči ljubljanske akademike in mogoče to radi tega, ker niso tako zelo strankarsko angažirani. Tako se tolmači tudi dejstvo, da se vsako leto stalno krči število štipendij; filozofom pa, na primer, se že nekaj časa sploh ne podeljujejo, najbrže radi nazorov, da Slovenija ne potrebuje več novih srednješolskih učiteljev, kar seveda ne odgovarja resnici.

Razen tega morajo imeti štipendije tudi namen, da pomagajo mladim znanstvenikom, da podpirajo izpopolnitev strokovne izobrazbe itd. V to svrhu bi se moral ustvariti specijalen zakon, ki bi reguliral to vprašanje, izvrševanje pa bi poveril univerzitetnim oblastem s sodelovanjem dijaških predstavništev, tako, da bi bila ta stvar podvržena kontroli vse javnosti. Na ta način bi bila zloraba izključena ali bi bila omejena vsaj na najmanjši obseg. Štipendije pa bi se smatrale kot uslanova, do katere imajo pravico zmožni in revni dijaki, za katere je državna uprava dolžna, da se briga.

(Dalje prih.)

ŠAHOVSKI TURNIR V NEW-YORKU. III. KOLO.

V torek se je odigralo III. kolo. Capablanca je potolkel Marshalla. Partiji Vidmar-Spielmann in Aljehin-Niemcovič sta končali remis.

Stanje po III. kolu. Capablanca 2 in pol (1), Vidmar in Niemcovič 1 in pol, Aljehin in Spielmann 1 (1), Marshal pol.

IV. KOLO.

Peti dan turnirja, v sredo se je odigralo IV. kolo.

Vse partije, namreč Vidmar-Capablanca, Niemcovič-Spielmann in Marshal-Aljehin so ostale neodločene. Poziciji Capablanca in Spielmanna napram nasprotnikom sta ugodni, igra Marshal-Aljehin utegne končati remis.

Stanje po IV. kolu: Capablanca 2 in pol (1), Vidmar in Niemcovič 1 in pol (1), Aljehin in Spielmann 1 (2), Marshal pol (1).

Sport.

SANKAŠKE TEKME ZA PRVENSTVO BOHINJA V LETU 1927

Tourist-Office za Bohinj razpisuje za nedeljo 27. februarja t. l. sledeče, vsem našim državljanom dostopne sankšaške tekme:

- 1. Tekma seniorjev: 2 krat po 1000 m. Start ob 10. in 11. uri 30 min.
- 2. Tekma juniorjev na 1000 m. Start ob 10. uri in 15 min.
- 3. Damska tekma na 1000 m. Start ob 10. uri in 30 min.
- 4. Tekma moškega in ženskega naraščaja na 1000 m. Start ob 10. uri in 45.
- 5. Dvosedežna tekma na 1000 m. Start ob 11. uri in 15. min.

Tekmuje se na naravnem za tekmo nalašč prirejenem sankališču ob vsakem vremenu, po predpisih JZSS.

Prvi senior, oziroma prva dama si priborita naslov »Prvak Bohinja v sankanju za leto 1927«, odnosno »Prvakinja Bohinja v sankanju za leto 1927«. Razven tega dobe pri vsaki tekmi prvi trije častne priznanice. Training samo do 26. t. m. do 16. ure. Prijavnina za osebo in sanke Din 10.—.

Zaključek prijav pri tajništvu »Tourist-Office« v Bohinjski Bistrici 26. t. m. ob 12. uri.

Naknadne prijave se sprejemajo samo proti dvojni prijavnini.

Zrebanje štartnih števil ista dan (26. februarja) ob 20. uri.

Razglas doseženih uspehov 27. t. m. ob 16. uri v jedilnici hotela »Markeš«.

Smuški tek na 800 km. Pariška časopisa »Journal« in »Echo des Sports« nameravata prirediti še ta mesec trajnostni smuški tek na 800 km, ki bi tekmovalce zaposlil celih 8 dni. Proga bo šla od Chamoniha do Briancon. Kakor znano, so pred kratkim 4 ruski smučarji absolvirali veliko daljšo progo od Moskve do Osla.

Gospodarstvo.

BORZE.

Ljubljanska borza, 24. januarja 1927.

Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupbijski zaključki. — Vrednote: investicijsko 87 — 0, Vojna škoda 338 — 340, zastavni in komunalne Kranjske 20 — 22, Celjska posojilnica 195 — 198, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantilna 98 — 100, Praštediona 930 — 0, Kreditni zavod 170 — 180, Strojne 85 — 0, Trbovlje 0 — 420, Veveče 120 — 0, Split cement 725 — 0, Stavbna 55 — 65, Šešir 104 — 0. — Blago: Zaključenih 30 vagonov lesa. Tendence za hrastove podnice čvrsta, za deželne pridelke nespremenjena.

Zagreb, 24. februarja. Devize: Amsterdam izplačilo 2282—2288, Dunaj izplačilo 800,94—808,94, Berlin izplačilo 1348,8—1351,8, Bukarešta izplačilo 36,75—37,25, Italija izplačilo 247,7—249,7, London izplačilo 275,99—276,79, Newyork ček 56,75—56,95, Pariz izplačilo 222,61 do 224,61, Praga izplačilo 168,3—169,1.

Curih, 24. februarja. Beograd 9.135, Berlin 123,25, Newyork 520, London 25.22375, Pariz 20,34, Milan 22,60, Praga 15,40, Budimpešta 90,90, Bukarešta 3.175, Sofija 8,75, Veršava 57,50, Dunaj 73,25.

F. Britten Austin:

Pariška obleka.

VII.

Nato nismo mogli ničesar odgovoriti. V resnici, bilo je že pozno, preko polnoči in ker ni bilo pogrešanih diamantov brezdvomno ne v stanovanju in ne v atelju St. Georgeja in ker ni dokazov, da je v zvezi s tatvino, nam ni ostalo drugega, kakor da smo se z ironičnim »Lahko noč« poslovili od osumljenca. Pred hišo pa je pustil komisar na straži policista s strogim poveljem, da takoj aretira St. Georges, če bi zapustil hišo ter da mora kontrolirati promet s hišo.

Poslovili smo se od komisarja in gospod Dieulafoy je stopil z mr. Quaynejem in z menoj v avtomobil.

»No, gospod Dieulafoy,« pravi Quentin Quayne, »vaš slučaj se bo najbrže kmalu razvozjal. Če vse skupaj premotrimo, pridemo do zaključka: Ta človek, St. Georges ali Dubois, je brezdvomno podpiral Monnier pri njegovem razmerju z ženo in je finansiral Monnierove izredne izdatke. Nato pa, ko ga je imel že v rokah, ga je zapeljal, da je diamante ukradel in jih izročil njemu, St. Georgesu.«

»Črnilnik je pustil pri vas, dokler niso bili diamanti v Monnierovih rokah, nato pa je odnesel oboje hkrati. Nato je prav mirno

telefoniral svoji ženi in ji naročil, naj se pripravi na daljše potovanje z njim. Pripravila sta svoje kovčke. Monnier je prišel ob svoji navadni uri k njej na stanovanje, — v času, ko je mislila njegova mati, da šahira — ter jo našel sredi priprav za potovanje. To ga seveda ni samo razočaralo, nego ga tudi potrló. Tako ali tako, tekem priprav mu je postala resnica jasna. V svojem obupu je Monnier ustrelil Angéle. Pobegnil je v Champs Elyssées, da najde tam svojo smrt. St. Georges je prišel ob pol enajstih na stanovanje svoje žene, da jo odvede na potovanje in jo je našel mrtvo.«

»To je uničilo vse njegove načrte. Vrnil se je domov, kjer smo ga ravnokar našli.« »In... da...« Mr. Quayne se je udaril po kolenih. »Tu manjka še vedno nekaj. Zakaj se je podal Monnier ob desetih v Champs Elyssées? Kdo ga je tam ustrelil? In kdo mu je poslal skrivnostno poročilo za nočni sestanek v parku? In kdo naj bi imel, razen našega prijatelja St. Georges, interes na tem, da odstrani edinega moža, ki bi ga mogel izdati?«

»Še nekaj manjka,« pripomni žalostno Dieulafoy. »Moji diamanti? Kje so?«

»Da — kje so?« Šel se je pogolbil za trenutek v misli. »St. Georges je imel med četrtro uro in našim obiskom dovolj časa, da jih je skrnil. Svoji ženi in dal ničesar, proti

temu govori izpoved hišne. Nima jih pri sebi, če ne bi jih našli. Opazoval sem ga, medtem ko smo iskali in bil si je svest svoje stvari. Diamantov ni bilo tam. Toda kaj je storil z njimi? Da, dragi gospod Dieulafoy. Tucat načinov je, s katerim bi lahko skrnil diamante. Način, ki pa se mi zdi najbolj verjeten, je ta, da jih je poslal tja, kamor je bil namenjen, da odpotuje s svojo ženo. Če tega kraja ne odkrijemo — in St. Georges je edini, ki nam ga more povedati — potem bodo ostali pač tam.«

»Moj Bog« vzdihne Dieulafoy. »Nikdar več jih ne bom videl! Gotovo so že v rokah zločincev, ki so jih že razsekali.«

»Ne v tem slučaju bi ostal St. Georges mirno v Parizu in bi počakal nadaljni razvoj dogodkov. Ti diamanti ga še čakajo na cilju njegovega potovanja, pa naj bo to, kjer hoče.«

VIII.

Kje so torej diamanti? To je bil problem, ki je ostal in ki je bil navidezno nerazrešljiv, — ne samo v kratkih urah tega jutra, temveč je še bolj mučno in zgoče zahteval rešitev naslednjega in vse ostale dni.

Ko smo stopili naslednjega dne v komisarjevo pisarno, so nam sporočili, da je bil dopoldne ob pol enajstih St. Georges aretiran, ker je osumljen, da je umoril Julesa Monnierja.

Neki puškar v Rue Lafayette je izpovedal, da je gospod St. Georges pred približno dvema mesecema kupil pri njem revolver, ki so ga našli poleg Monnierovega trupla.

Policija je tudi zbrala vse podatke o skrivnostnem gospodu St. Georgesu. Bil je sin krojača v Rue St. Honoré, ter je prvotno delal v očetovi delavnici, toda kmalu je po raznih drugih poskusih stopil na pot pustolovca in tatu draguljev. Med letoma 1905 in 1912 je bil dvakrat kaznovan. Leta 1914 je bil vpoklican k telegrafskemu polku. Leta 1919 so mu dokazali, da je poskusil vlomiti pri nekem juvelirju v Avenue de l' Opéra. Leta 1923 je pod svojim pravim imenom Dubois poročil Angéle Levasseur, nakar se je za nekaj časa etabliral pod imenom St. Georges kot krojač v Rue Royale. Njegovi naročniki so izvirali večinoma iz polsveta, posel pa mu je šel le srednje dobro. Brezdvomno si je zato poiskal prijateljstvo z Julesom Monnierom, da nesrečneža z vsjo silo zainami v njegovi dokaj dragi strasti do Angéle Levasseur ali Angéle Dubois, kar je v resnici bila (da je bila poročena, je bila skrbno čuvana skrivnost) in da ga dovede v dolgo-ve preko štirikrat stotisoč frankov. Resnično je bilo vse to, kakor je mr. Quayne pravilno sklepal, peklenski komplot, ki naj dovede juvelirjevega zaupnika v dobro pripravljeno mrežo. (Dalje prih.)

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi najtinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa. ZAHTEVAJTE PONUDBO! Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji. Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le GRITZNER in ADLER. Na dom, obrt in industrije v vseh opremah. Iztotam pletilni stroj DUBIED. Posk v vsakih krajevih. Večletna garancija. Bolavica za popravila. Niha case, tudi na obraba. Josip Petelinc Ljubljana. Bilni Prešernovega spomenika.

TRIKO-PERILO za moške, žene in otroke, volna v ramih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za solarje in lovce, dežniki, kloti, škoti, žepni robd. palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojača, čevljarje, in brivce edino le pri tvrdki. **JOSIP PETELINC LJUBLJANA** Bilni Prešernovega spomenika. Na voljo in malo.

„GROM“ CARINSKO POSREDNISKI IN ŠPEDIČIJSKI BUREAU LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41. Naslov brzojavkama: „GROM“. Telefon int. št. 43-4. PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek. Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji. Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

MALI OGLASLI Knjigovodkinja bilancistka, samostojna moč z večletno prakso, večša korespondence in strojepisja išče službo v mestu ali na deželi. Nastopi takoj. — Ponudbe prosijo na upravo lista pod »Točna«. **Premog - čebin** Wolfova 1/II. - Telef. 86. **Proda se ceno** kompletni nemško-angleški slovar in nekaj angleških knjig. — Naslov po ve uprava Nar. Dnevnika. **Oglašujte v „Narodnem Dnevniku“**